



Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hqar-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 21. август 2012. године

Предмети бр. 36/09 и 37/09

Радислав ДЕКИЋ и Џевахире МОРИНА

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 21. августа 2012. године, уз присуство следећих чланова:

г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменуте жалбе, уложене сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након што је забележила повлачење г. Марека Новицког са заседања на случају у складу са Правилем 12 Пословника,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалбе су уложене 18. марта 2009. године и уписане су истог дана.
2. Дана 27. јула 2009. године, Комисија је затражила информације од Косовске агенције за имовину (КАИ). Дана 29. јула 2009. године, КАИ је доставио свој одговор.
3. Дана 12. септембра 2009. године, Комисија је спојила жалбе, сходно правилу 20 Пословника Комисије.
4. Дана 25. новембра 2009. године, Комисија је проследила жалбе Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би добила примедбе УНМИК-а на

прихватљивост жалби. Дана 15. јануара 2010. године, СПГС је доставио УНМИК-ов одговор.

5. Дана 24. августа 2011. године, Комисија је жалиоцима послала примедбе СПГС-а и позивала их да поднесу своје примедбе ако то желе. Дана 20. септембра 2011. године, Комисија је примила њихове примедбе.
6. Комисија је 30. новембра 2011. године проследила одговор жалилаца СПГС-у ради добијања информација.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

7. Г. Х. С, становник Косова, добио је 1988. године право коришћења стана у Приштини у Улици Рамиза Садиква, од стране Комисије за доделу станова и зајмова Извршног већа Скупштине Социјалистичке Аутономне Покрајине Косово. Стан му је додељен на основу његових службених дужности и функција у Скупштини.
8. Године 1991, општински одбор Југословенске уније удружења ветерана одобрио је гђи Љубици Декић, мајци г. Радислава Декића, право коришћења стана у Приштини. Године 1992, у складу са том одлуком, горепоменути стан у Улици Рамиза Садиква додељен јој је од стране Комисије за стамбена питања покрајинских тела Аутономне Покрајине Косово. Она је исте године склопила уговор о употреби стана са Јавним стамбеним предузећем у Приштини и уселила се у стан са својим сином, г. Радиславом Декићем. Дана 1. марта 1993. године, она је склопила уговор о куповини стана са Аутономном Покрајином Косово.
9. Гђа Љубица Декић преминула је 6. августа 1993. године. Г. Радислав Декић проглашен је јединим наследником њене имовине, укључујући и стан у Улици Рамиза Садиква у коме је наставио да станује.
10. Након конфликта 1999. године, г. Декић је напустио Косово из безбедносних разлога и отишао је да живи у ужој Србији. Према његовим наводима, г. Х. С. се касније уселио у стан.
11. Након доласка УНМИК-а на Косово, основане су Дирекција за стамбена и имовинска питања (ДСИП) и Комисија за стамбене и имовинске захтеве (КСИЗ) од стране УНМИК-а Уредбом бр. 1999/23 од 15. новембра 1999. године о оснивању Дирекције за стамбена и имовинска питања и Комисије за стамбене и имовинске захтеве. Мандат ДСИП-а био је да регулише стамбена и имовинска права на Косову и да решава спорове који се тичу стамбене имовине. Сврха је била да се омогући свеобухватно управљање имовинским правима на Косову у циљу постизања ефикасног и ефективног решавања захтева који се тичу стамбеног власништва. Уредбом УНМИК-а бр. 1999/23 основан је КСИЗ као независан орган ДСИП-а који је одговоран за решавање нетрговинских спорова који се тичу стамбене имовине које му упуту ДСИП, све док СПГС не донесе одлуку да су локални судови способни да обављају такве функције.
12. ДСИП/КСИЗ је био надлежан за три категорије захтева за стамбену имовину: захтеви појединаца чија су права власништва, поседовања и станарског права на стамбену имовину опозвана после 23. марта 1989. године на основу закона који је дискриминаторан по својој примени или намери (захтеви „А категорије“); захтеви појединаца који су ступили у неформалне трансакције власништва након 23. марта 1989. године (захтеви „Б категорије“); и захтеви од стране појединаца који су без

своје воље изгубили власништво, поседовање или станарско право у погледу своје имовине након 24. марта 1999. године (захтеви „Ц категорије“).

13. Након што је чуо да се г. Х. С. уселио у стан, г. Декић је 24. маја 2001. године поднео ДСИП-у захтев „Ц категорије“, у коме је тражио повраћај власништва над станом (захтев DS 001970). Дана 20. јуна 2001. године, г. Х. С. је поднео захтев „А категорије“, у коме је тражио признавање свог имовинског права на исти стан (захтев DS002241).
14. Г. Декић је 9. септембра 2002. године продао стан гђи Цевахире Морина. Купопродајни уговор је оверен од стране Општинског суда у Приштини 18. септембра 2002. Одмах након што је платила куповну цену, гђа Морина је преузела власништво над станом и уселила се у њега са својом кћерком.
15. Г. Х. С. је 2004. године поднео тужбу Општинском суду у Приштини против гђе Морине и њене кћерке, због провале у просторије за које је тврдио да припадају њему. Захтевао је од Суда да наложи оптуженима да напусте стан.
16. Дана 26. априла 2004. године, Општински суд је одбацио тужбу. Закључио је да, када су гђа Морина и њена кћерка ушле у стан, г. Х. С. није фактички поседовао стан, већ га је, напротив, издавао трима другим особама.
17. Г. Х. С. се жалио на ову пресуду. Дана 8. јуна 2006. године, Окружни суд у Приштини закључио је да је првостепени суд исправно проценио чињенично стање и да је исправно применио закон. Жалба је стога била одбачена.
18. У међувремену, 22. октобра 2005. године, КСИЗ је донео одлуку у вези са два горепоменута сукобљена захтева (видети § 13 изнад). Одлучио је да одобри захтев „А категорије“ г. Х. С.-а и да му врати његово имовинско право. Међутим, да би овај налог ступио на снагу, г. Х. С. је морао да плати ДСИП-у износ за стан утврђен од стране ДСИП-а. Купопродајни уговор између г. Декића и гђе Морине проглашен је ништавним. Као подносилац захтева „Ц категорије“, г. Декић је имао право на надокнаду за губитак власништва над станом, од износа који је требало да уплати г. Х. С. Међутим, пошто је г. Декић примио уплату од гђе Морине, он је могао само да добије надокнаду онда када исплати гђи Морини износ куповне цене који је добио од неважеће продаје. Ако г. Х. С. не би платио надокнаду, он би имао право на надокнаду из косовског консолидованог буџета уместо реституције, а стан би тада остао у власништву гђе Морине.
19. Гђа Морина, као заинтересована страна, поднела је 16. јула 2007. године захтев за поновно разматрање. Г. Декић је поднео такав захтев 3. септембра 2007. године. Оба жалиоца су тврдила да, према закону применљивом у то време (Закон о стамбеним односима, *Службени гласник Социјалистичке Аутономне Покрајине Косово*, бр. 11/93, 29/86 и 42/86), додела стана за службену употребу не доводи до станарског права лица које обавља јавну функцију. Пошто је стан био додељен г. Х. С. искључиво за службену употребу, он никада није стекао станарско право те стога није имао валидан захтев „А категорије“.
20. КСИЗ је 19. јуна 2008. године одбацио оба захтева. Сматрао је да је стан додељен г. Х. С. „чини се већ претворен у обичан стан када је (г. Х. С.) имао власништво над имовином, што је поткрепљено чињеницом да је (он) могао да закључи уговор о употреби – правно средство које није доступно за службене станове према применљивом закону.“ Гђа Морина је примила одлуку КСИЗ-а 5. марта 2009, а г. Декић 25. марта 2009. године.

III. ЖАЛБЕ

21. Жалиоци се првенствено жале на повреду члана 6 § 1 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП). Они тврде да КСИЗ није био „трибунал“, већ административно тело и да њихов предмет није јавно саслушан.
22. Жалиоци се даље позивају на повреду члана 13 ЕКЉП, пошто им није било дозвољено да остваре своје право на ефикасан правни лек пред „домаћим“ телом.
23. Жалиоци се на крају позивају на повреду члана 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП, јер су им одузета њихова имовинска права у корист особе која, према важећем закону, није могла да тражи валидно станарско право.

IV. ПРАВО

24. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмете, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
25. У својим примедбама, СПГС прихвата да се чини да су жалбе *prima facie* прихватљиве. Међутим, он тврди да су оне неосноване.
26. У овој фази поступка, Комисија ће размотрити да ли, на основу аргумената на које се позива СПГС, жалбе треба сматрати „очигледно неоснованим“, у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права и стога их прогласити неприхватљивим.

Наводна кршења члана 6 § 1 ЕКЉП

а) Поднесци страна

27. Жалиоци тврде да о њиховим захтевима није одлучивао „трибунал“, у смислу члана 6 § 1 ЕКЉП. Према наводима жалиоца, КСИЗ нема карактеристике суда и ниједним актом није квалификован као суд. Треба га радије сматрати класичним административним телом. У сваком случају, да би се неки орган сматрао „трибуналом“, он треба, између осталог, да буде стално тело. То није случај са КСИЗ-ом, који је био спољно тело косовског судског система, установљено на *ad hoc* основи.
28. Жалиоци даље тврде да КСИЗ није саслушао њихов предмет на јавној расправи.
29. СПГС првенствено тврди да „трибунал“, у смислу члана 6 § 1 ЕКЉП, не мора бити суд „класичног“ типа. Довољно је да то буде тело независно од страна и непристрасно, које домаће законодавство овласти да доноси обавезујуће одлуке у одређеној области. То укључује суштинске аспекте, односно судску функцију тела, и процедуралне аспекте, односно захтев да се поступци воде на прописан начин и да се поступа независно и непристрасно, као и одређене гаранције у погледу трајања мандата чланова. Према СПГС-у, КСИЗ је испунио ове критеријуме. Са суштинске тачке гледишта, он је имао искључиву надлежност да решава одређене приватне, нетрговинске захтеве, одлукама које су обавезујуће и које не подлежу никаквом накнадном преиспитивању. Са структуралне и процедуралне тачке гледишта, СПГС се позива на чињеницу да је КСИЗ био састављен он двоје међународних и једног домаћег члана, при чему су сви морали бити експерти у својој области. Правне

квалификације чланова пружале су јаку гаранцију њихове независности. Они су били именовани на одређено време и могли су бити разрешени само у посебним околностима. Они нису били чланови особља УН-а или УНМИК-а. СПГС закључује да је КСИЗ био трибунал, иако „квази-судске“ природе, пошто је његова судска активност била ограничена на одређена питања.

30. СПГС даље тврди да, иако је тачно да је КСИЗ генерално одлучивао о захтевима на основу писаних поднесака и без јавног и усменог саслушања, то не значи да је том процедуром прекршен члан 6 § 1 ЕКЉП. Без сумње је било у јавном интересу да доношење пресуда по захтевима пред КСИЗ-ом буде генерално спроведено без усменог саслушања пред јавношћу, како би се КСИЗ-у омогућило да изађе на крај са великим бројем имовинских предмета који су били на чекању од 1999. године и да их реши. СПГС наглашава да је поступак ДСИП-а и КСИЗ-а био поступак масовних захтева. У састављању нацрта пословника КСИЗ-а, било је нашироко прихваћено да усвајање традиционалних супарничких судских поступака, са усменим саслушањима и сложеним процедуралним правима, не би могло обезбедити брзо доношење одлука, и да је морало бити избалансирано са правом жалилаца да њихови захтеви буду саслушани у разумном временском року. Стога је у пословнику морала постојати равнотежа између обезбеђивања правилног поступка и постизања брзине и ефикасности. Према наводима СПГС-а, правни оквир је подносиоцу захтева и даље пружао значајна процедурална права. На крају, што се тиче контекста у коме је КСИЗ радио, СПГС истиче велики број спорова о којима је КСИЗ одлучивао током свог постојања (29.000 спорова, поводом којих је донета пресуда од 2001. до 2007. године), као и висок проценат одлука КСИЗ-а које су спроведене (98,5%).

б) Процена Комисије

31. У релевантном делу члана 6 § 1 ЕКЉП наведено је:

„У одређивању грађанских права и обавеза или било којих кривичних оптужби против појединца, свако има право на поштено и јавно саслушање у оквиру разумног времена од стране независног и непристрасног суда који је успостављен законом [...].“

32. Комисија напомиње да СПГС не оспорава применљивост члана 6 § 1 ЕКЉП. Гаранције из те одредбе примењују се увек када се одлучује о „грађанским правима и обавезама“ лица. Комисија напомиње да се поступак пред КСИЗ-ом односио на права жалилаца у односу на одређену стамбену имовину. Поступак се због тога односио на одређивање њиховог имовинског права, права које је јасно „грађанске“ природе (видети пресуду Европског суда за људска права (ЕСЉП) у случају *Зандер против Шведске*, пресуда од 25. новембра 1993. године, *Публикације суда*, Серија А, бр. 279-В, стр. 40, § 27). Комисија закључује да поступак лежи унутар опсега члана 6 § 1 ЕКЉП (видети случај *Вучковић*, мишљење Саветодавне комисија за људска права (ХРАП) бр. 03/07 од 13. марта 2010, §§ 31-32).

Да ли је КСИЗ био „трибунал“

33. Утолико што жалиоци тврде да КСИЗ није био „трибунал“ у смислу члана 6 § 1 ЕКЉП, Комисија подсећа да је Европски суд за људска права навео да трибунал „карактерише, у суштинском смислу термина, његова судска функција, то јест, одлучивање о предметима у оквиру његове надлежности на основу законских правила и након поступка спроведеног на прописан начин“ (случај *Купар против Турске*, пресуда ЕСЉП (Велико веће), бр. 25781/09 од 10. маја 2011, § 233, ЕКЉП, 2001-IV). Поред тога, трибунал о коме је реч мора имати надлежност да испита сва

чињенична и правна питања која се тичу случаја изнетог пред њим (видети ЕСЉП, *Олујић против Хрватске*, бр. 22330/05, пресуда од 5. фебруара 2009. године, § 38). Међутим, да би се неко тело квалификовало као „трибунал“, члан 6 § 1 ЕКЉП не захтева од њега да буде „суд закона класичног типа, који је интегрисан унутар стандардног судског механизма државе“ (ЕСЉП, случај *Кембел и Фел против Велике Британије*, пресуда од 28. јуна 1984. године, *Публикације суда*, Серија А, бр. 80, стр. 39, § 76).

34. У том контексту, Комисија напомиње да КСИЗ није био суд класичног типа. То је било тело за обраду масовних захтева које је издавало обавезујуће и применљиве одлуке (видети Уредбу УНМИК-а бр 1999/23 од 15. новембра 1999. године о оснивању Дирекције за стамбена и имовинска питања и Комисије за стамбене и имовинске захтеве). Правила процедуре за поступке пред КСИЗ-ом су постављена у Уредби УНМИК-а бр. 2000/60 од 31. октобра 2000. године о Захтевима за стамбену имовину и Правилима о поступцима и доказима Дирекције за стамбена и имовинска питања и Комисије за стамбене и имовинске захтеве, а КСИЗ је одлучивао о захтевима у супарничком поступку на основу правила закона. Ове одлуке су биле коначне и спроведене су од стране административног тела, ДСИП-а, а касније КАИ. КСИЗ је стога имао судску функцију (видети случај *Вучковић*, предмет ХРАП наведен у § 32 изнад, при § 34).
35. Такође, КСИЗ је установљен као стално тело које би доносило пресуде по добро утврђеним категоријама тужби. Не може бити окарактерисан као ванредно или *ad hoc* тело, установљено за одређену сврху доношења пресуда по тужбама жалилаца.
36. Следи да је КСИЗ био трибунал, у смислу члана 6 § 1 ЕКЉП. Овај део жалби је очигледно неоснован, у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 и стога мора бити проглашен неприхватљивим.

О изостанку јавне расправе

37. Утолико што се жалиоци жале на недостатак јавне расправе у поступку пред КСИЗ-ом, Комисија подсећа да Европски суд за људска права генерално сматра да право на јавну расправу повлачи за собом право на усмено саслушање. Међутим, ово право није апсолутно и могу постојати изузетне околности које оправдавају одустајање од такве расправе (видети, нпр. случај *Гоч против Турске*, пресуда ЕСЉП (Велико веће) бр. 36590/97 од 11. јула 2002, § 47, *ЕКЉП*, 2002-V). Суд је даље прецизирао да се „карактер изузетности околности које могу оправдати одступање од таквог усменог саслушања своди на природу предмета о коме одлучује надлежни домаћи суд, а не на учесталост таквих ситуација. То не значи да одбијање одржавања таквог усменог саслушања може бити оправдано само у ретким случајевима“ (случај *Милер против Шведске*, пресуда ЕСЉП, бр. 55853/00 од 8. фебруара 2005, § 29; случај *Јусила против Финске*, пресуда ЕСЉП (Велико веће), бр. 73053/01 од 23. новембра 2006, § 42, *ЕКЉП*, 2006-XIV). Иако се Суд често позива на техничку природу спора као на околност која може оправдати решавање предмета у писменој форми уместо кроз усмене аргументе, он такође прихвата да је у одређеним областима разумљиво да национални органи имају обзира према „захтевима ефикасности и економичности“, посебно тамо где би „систематско одржавање саслушања могло представљати препреку одређеној марљивости“ која је неопходна код појединих врста предмета, као што су друштвено-безбедносни предмети (видети, нпр. случај *Шулер-Цзраген против Швајцарске*, пресуда ЕСЉП од 24. јуна 1993. године, *Публикације Суда*, Серија А, бр. 263, стр. 19-20, § 58; случај *Дери против Шведске*, пресуда ЕСЉП бр. 28394/95 од 12. новембра 2002, § 41).

38. Враћајући се на околности овог предмета, Комисија напомиње да се КСИЗ у свом завршном извештају овако изразио у вези са генералним одсуством јавних расправа у поступцима пред њим:

„Стране нису имале право да представљају доказе усмено осим ако нису биле позване да то учине (...), јер би организовање учешћа неколико хиљада подносилаца захтева представљало значајан терет у погледу средстава и времена, што би се стога сукобило са правима жалилаца на правни лек у разумном временском периоду. (...) Такође, чињеница да су подносиоци захтева били расељени широм (Савезне Републике Југославије) и шире довела би до тога да би само неколицина подносилаца захтева могла да реализује своје право да учествује у расправама“ (*Завршни извештај Комисије за стамбене и имовинске захтеве*, Приштина, 2007, стр. 55-56, доступан на http://www.kpaonline.org/hpd/pdf/HPCC-Final_Report.pdf).

39. Комисија даје овом објашњењу одређену тежину. Она такође узима у обзир карактер масовних захтева у поступку КСИЗ-а (видети § 34 изнад). У поступцима посебно осмишљеним тако да се баве таквим захтевима, право на јавну расправу не може се разумети на исти начин као што га треба разумети у редовним поступцима пред обичним судовима (упоредити, у вези са обавезом КСИЗ-а да достави разлоге на којима су засноване његове одлуке, случај *Анђелковић*, мишљење ХРАП бр. 11/07 од 17. децембра 2010, § 71).

40. Узимајући у обзир специфичну ситуацију која је постојала на Косову када је КСИЗ доносио пресуде о захтевима жалилаца, Комисија се може сложити са СПГС-ом да је било у јавном интересу да КСИЗ-ово пресуђивање по захтевима буде генерално спроведено без усменог саслушања. Тај аспект јавног интереса такође је био присутан у предмету жалилаца.

41. На основу горенаведеног, Комисија закључује да су постојале околности које оправдавају одступање од јавне расправе. Стога закључује да не постоји кршење члана 6 § 1 ЕКЉП. Овај део жалби такође је очигледно неоснован и мора се прогласити неприхватљивим.

Наводно кршење члана 13 ЕКЉП

а) Поднесци страна

42. Жалиоци тврде да се, имајући у виду оснивање КСИЗ-а (од стране УНМИК-а) и његов састав (двоје међународних чланова и један домаћи), КСИЗ не може сматрати националним органом. Он је, у ствари, био мултинационални орган. Они закључују да им није дозвољено да остваре своје право на „ефикасан правни лек пред националним органом“, загарантовано чланом 13 ЕКЉП.

43. СПГС тврди да је поступак пред ДСИП-ом/КСИЗ-ом представљао ефикасан правни лек, за сврхе члана 13 ЕКЉП. Он тврди да су, након што је КСИЗ донео одлуку у првостепеном поступку, жалиоци могли да добију поновно разматрање предмета. СПГС такође упућује на пост-конфликтно друштво које је карактерисало Косово када су успостављени ДСИП и КСИЗ. Он наводи да ову јединствену ситуацију треба узети у обзир када се процењују напори које је УНМИК предузимао у свим аспектима цивилног управљања.

б) Процена Комисије

44. Према члану 13 ЕКЉП „свако чија су права и слободе предвиђене овом Конвенцијом нарушена има право на правни лек пред националним органом, чак и онда када су повреду учинила лица у вршењу своје службене дужности.“
45. Под претпоставком да је члан 13 ЕКЉП применљив на поступак пред КСИЗ-ом, Комисија напомиње да жалиоци не доводе у питање ефикасност овог поступка као правног лека за разматрање наведеног кршења њихових људских права. Они се жале само на чињеницу да КСИЗ наводно не представља „национални“ орган.
46. Члан 13 ЕКЉП гарантује доступност правног лека, на националном нивоу, за спровођење суштине права и слобода према ЕКЉП у ком год облику да је он обезбеђен (видети, нпр. случај *Хирси Јама и остали против Италије*, пресуда ЕСЉП (Велико веће) бр. 27765/09 од 23. фебруара 2012, § 197; случај *Курић и остали против Словеније*, пресуда ЕСЉП (Велико веће) бр. 26828/06 од 26. јуна 2012, § 369).
47. У ситуацији каква је била на Косову, у којој је, према Резолуцији 1244 Савета безбедности Уједињених нација од 10. јуна 1999. године, успостављено међународно цивилно присуство како би се обезбедила привремена управа, „национални орган“ у смислу члана 13 ЕКЉП би неминовно морао бити орган успостављен од стране те међународне управе или бар под њеном контролом.
48. Комисија закључује да се КСИЗ може сматрати „националним органом“, у смислу члана 13 ЕКЉП. Овај део жалби је стога такође очигледно неоснован и мора се прогласити неприхватљивим.

Наводно кршење члана 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП

а) Поднесци страна

49. Жалиоци генерално тврде да су били лишени своје имовине без постојања икаквог „јавног интереса“, чиме су прекршена „генерална начела међународног права“, у смислу члана 1, став 1, друга реченице Протокола бр. 1 ЕКЉП.
50. Они тврде, прецизније, да је према закону применљивом у то време (Закон о стамбеним односима, *Службени гласник Социјалистичке Аутономне Покрајине Косово*, бр. 11/93, 29/86 и 42/86), г. Х. С. имао само право употребе стана на привременој основи, док је обављао своје јавне функције у Скупштини Социјалистичке Аутономне Покрајине Косово). Према наводима жалилаца, он никада није стекао станарско право. Када су престале његове службене функције, његово право у погледу стана такође је престало да постоји. Жалиоци даље тврде да, према закону применљивом у то време, није постојала могућност да орган који је дао стан г. Х. С. „за службену употребу“ преиначи тај стан у стан за „стамбену“ употребу. Стан је тек касније претворен у стан за стамбену употребу и тада је дат на употребу покојној гђи Декић. Жалиоци закључују да КСИЗ није могао да одлучи да г. Х. С. има валидан захтев „А категорије“.
51. СПГС тврди да жалиоци нису лишени поседовања предметног стана, већ је пресуђено, у складу са законом, да је г. Х. С. законски власник стана. Ако се жалиоци сматрају лишеним власништва над станом, то је само природна последица одлуке КСИЗ-а да они нису ти који имају прече право над станом.

б) Процена Комисије

52. Члан 1, став први Протокола бр. 1 ЕКЉП гласи:

„Свако физичко или правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.“

53. КСИЗ је признао да оба жалиоца имају одређене власничке интересе у вези са предметним станом (видети § 18 изнад). Комисија стога прихвата да се жалиоци могу позвати на заштиту према члану 1 Протокола бр. 1.

54. Утолико што жалиоци тврде да је КСИЗ погрешно у свом закључку да је г. Х. С. имао валидан захтев „А категорије“, Комисија подсећа да је први и најважнији захтев члана 1 Протокола бр. то да свако мешање јавног органа у мирно уживање имовине мора бити предвиђено законом (видети, нпр. случај *Центро Европа 7 С. р. л. и Ди Стефано против Италије*, пресуда ЕСЉП (Велико веће) бр. 38433/09 од 7. јуна 2012, § 187).

55. У овом предмету, мешање у власничке интересе жалилаца резултат је примене Уредбе УНМИК-а бр. 2000/60 од 31. октобра 2000. о захтевима за стамбену имовину и правилима о поступку и доказима Дирекције за стамбена и имовинска питања и Комисије за стамбене и имовинске захтеве. Овом уредбом је предвиђена, између осталог, реституција друштвених станова за које подносилац захтева има станарско право, које је укинато услед дискриминације (члан 4). КСИЗ је закључио да г. Х. С. има такво станарско право, које има приоритет у односу на права жалилаца. Стога је постојала правна основа за мешање.

56. Жалиоци оспоравају одлуку КСИЗ-а, на основу тога што се, према члану 7 Закона о стамбеним односима, применљивог 1988. године, одредбе Закона нису односиле на станове коришћене у службене сврхе, односно станове који су додељени за одређену службену дужност и функцију и који су тако дефинисани. Корисници таквих станова нису стицали станарско право. Они се такође позивају на члан 1 Уредбе УНМИК-а бр. 2000/60, која садржи дефиницију „станарског права“. Тај појам покрива право употребе дато према, између осталог, Закону о стамбеним односима, док је „право употребе стана у службене сврхе (службени станови)“ експлицитно искључено из њега.

57. Жалиоци, у суштини, траже од Комисије да размотри закључке КСИЗ-а, у погледу чињеница и права у вези са постојањем станарског права г. Х. С. Међутим, функција Комисије није да се бави чињеничним и правним грешкама које је КСИЗ наводно починио, осим у случају ако су, и у оноликој мери у којој су, тим грешкама можда прекршена основна људска права и слободе. У супротном би Комисија поступала као апелациони суд над КСИЗ-ом и занемарила би ограничења домена свог разматрања (упоредити случај *Гарсија Руиз против Шпаније*, пресуда ЕСЉП (Велико веће) бр. 30544/96 од 21. јануара 1999, § 28, ЕКЉП, 1999-І; случај *Центро Европа 7 С. р. л. и Ди Стефано против Италије*, пресуда ЕСЉП (Велико веће) бр. 38433/09, наведен изнад, § 197; случај *Митровић*, мишљење ХРАП бр. 06/07 од 17. децембра 2010, § 65). Комисија је задовољна тиме да је КСИЗ пажљиво размотрио аргументе на које се позивају жалиоци и дао разлоге за своју одлуку. Нема назнака произвољности или неправичности.

58. Утолико што жалиоци тврде да мешање у њихова права није било у „јавном интересу“ и да су њиме прекршени „општи принципи међународног права“, жалбе нису поткрепљене доказима.

59. Комисија закључује да је овај део жалби такође очигледно неоснован и мора се прогласити неприхватљивим.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

ПРОГЛАШАВА ЖАЛБЕ НЕПРИХВАТЉИВИМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Пол ЛЕМЕНС
Председавајући